

124.39

Βασίλ. Κ. Τσίπης

Τμηματάρχου Βιομηχανίας

"Περί του τρόπου αξιοποίησης των προϊόντων Ιταλικών
Έργοστασίων Ρόδου."

Κύριε Υπουργέ

Είς εκτελέσειν προφορικής ύμων έντολης έχω τήν τιμήν να αναφέρω ύμιν τὰ κάτωθι έν σχέσει με τήν ύφισταμένην έν Ρόδω κατάστασιν από άπόψεως βιομηχανικής δραστηριότητος καί είδη κώτερον τήν τύχην των άργούτων Ιταλικών έργοστασίων άτινα μετά τήν προσάρτησιν τής Δωδεκανήσου περιήλθεν είς τήν κυριότητα του Έλληνικού έθνος.

I.-Είς τήν νήσον τής Ρόδου ύφίστανται άρκετά έργοστάσια με άξιόλογον όρδον κατά τό παρελθόν, τὰ όποία όμως σήμεραν διέρχονται σχετικήν κρίσιν όφειλομένην, άφ' ένός είς τόν άνταγωνισμόν των όμοειδών βιομηχανιών τής λοιπής Ελλάδος, άφ' άλλέρου δέ είς τήν κατάργησιν του ίδιαιτέρου προγράμματος είσαγωγών Δωδεκανήσου καί έκ τής όκοίας δυσχεραίνεται σοβαρώς ό έγκαιρος καί έπαρκής έφοδιασμός των Δωδεκανησιακών βιομηχανιών διά πρώτων ύλων.

Ως πρώτον βήμα διά τήν άνάπτυξιν τής βιομηχανικής δραστηριότητος τής Δωδεκανήσου καί γενικώτερον τής έμπορικής κινήσεως αύτης θεωρώ τήν κατάρτησιν καί έφαρμογήν είδικού διά τήν Δωδεκανήσον προγράμματος είσαγωγών, ως συνέβαινε κατά τήν πρώτην περίοδον τής άπελευθερώσεως τής Δωδεκανήσου.

Η κατάρτησιν του προγράμματος είσαγωγών ύπήρξε πλήγμα διά τόν λαόν τής Δωδεκανήσου, ό όποίος λόγω των κρατούσων έν αύτῃ όλως είδικών οικονομικών συνθηκών δέον να τύχῃ ιδιαίτερας προσοχής καί μεταχειρίσεως έκ μέρος του Κράτους.

II.-Είδικώτερον όσον άφορά τὰ Ιταλικά έργοστάσια τής Ρόδου "Ρ Ο Δ Ι Α" καί "Σ Α Ι Θ Ε" ή διοίκησις καί ή έν γένει διαχειρίσις αυτών άνετίθη είς τόν συσταθέντα, βάσει του Νόμου 2100/1952 "Οργανισμόν Αμνηστου Περιουσίας του έθνος έν Δωδεκανήσω" είς τόν όποιον θα μεταβιβασθῇ ή κυριότης των μετοχών από τής 28 Αύγουστου ε.έ. (άρθ. I παραγρ. 3 του Νόμου 2100/52).

Τά άνωτέρω δύο έργοστασιακά συγκροτήματα άργούν από εξαετίας περίπου, καίτοι δέ ή κατάστασις των μηχανημάτων είναι καλή σήμεραν, πάντως, διά τής παρόδου του χρόνου καί άφ' όσου δέν τίθενται έκ νέου είς κίνησιν, ή φθορά αυτών είναι βεβαία καί κατά συνέπειαν προφανής ή ζημία τήσων διά τό Έλλην. έθνος, είς τό όποιον ούδέν άποδέδου σήμεραν, όσον καί διά τήν οικονομίαν τής Δωδεκανήσου, δοθέντος ότι διά τής έκ νέου λειτουργίας των καί άπασχόλησις έργατικού δυναμικού αλλά καί πληρεστέρα αξιοποίησις έγχωρίας πρώτης ύλης θα ήτο δυνατό.

I) Έργοστάσιον Ρ Ο Δ Ι Α

Τούτο περιλαμβάνει: α) τμήμα Ραφινεράς, β) τμήμα πυρηνειαιουργείου καί γ) τμήμα σαπυνοποιείου.

Η Ρ Ο Δ Ι Α άρχινως, μετά τήν άπελευθέρωσιν τής Δωδεκανήσου, έλειτούργησε προσωρινως, από δικτίας όμως καί άφ' ότου περιήλθεν έξ ολοκλήρου είς τήν κυριότητα του Έλλην. έθνος δι' έξαγοράς των μετοχών του, παραμένει κλειστόν.

Ο μηχανικός έξοπλισμός του έργοστασίου εδρίσκεται είς καλήν κατάστασιν κλην άπαραιτήτων μικροσκοπευών καί συγχρονισμού αυτου δι' άντικαταστάσεως ένίων μηχανημάτων.

Καί τὰ τρία τμήματα του έργοστασίου τούτου όύναται να έργασθῇ

σιν άμέσως και άποδοτικώς.

Ως προς τό τμήμα τής ραφινερίας, καίτοι ή παραγωγή έλαίου ή μεγάλης δξύτητος διά ραφινάρισμα συνεχώς μειούται μετά τήν παρατηρουμένην έδρασην νέων συγχρονισμένων έλαιοτριβείων ή τήν μετατροπήν τών κεφαλαιωμένων έπικονιήτων εις μηχανοκίνητα υδραυλικά τοιαύτα, έν τούτοις θά ήτο οικονομικώς συμφέρουσα ή έπαναλειτουργία του υπό τήν προϋπόθεσιν ότι δέν θά έδρούτο έν άωδεκανήσῳ άλλη Ραφινερία και δέν θά άπεχωρίζετο αυτή τών άλλων τμημάτων, αποτελούντων ούτω ένιατον συνολον. Σημειούμεν ένταύθα ότι ή Ραφινερία τής Ρ Ο Δ Ι Α είναι ή μόνη ύπάρχουσα έν άωδεκανήσῳ.

Ως προς τό τμήμα πυρηνελαιουργείου ή έπαναλειτουργία του συμφέρει οικονομικώς διότι ή παραγομένη έν άωδεκανήσῳ ποσότης έλαιοπυρήνων άνερχομένη εις 4.000 τόννους κατά μέσον όρον ετησίως είναι άρκετή νά συντηρήσῃ τούτο και τό ύφιστάμενον έν ρόδῳ δξύτερον πυρηνελαιουργείον Άγιακάτοικα. Οικοθεν νοείται ότι ή έδραση τρίτου πυρηνελαιουργείου έν άωδεκανήσῳ άντενδείκνυται.-

Και άκολουθίαν τών άνωτέρω και τό τμήμα σκευνοποιίας θά είναι βιώσιμον, δοθέντος ότι θά ύπάρχη ή πρώτη ύλη προς τούτο.-

2) Έργοστάσιον Σ Α Ι Φ Β

Τούτο περιλαμβάνει: α) τμήμα κατέργασίας και συσκευασίας ξερωών καρπών, β) τμήμα ζυλουργίας και γ) τμήμα όινόσκευματοποιίας.

Τό έργοστάσιον τής Σ Α Ι Φ Β άργεί από έξαιτίας. Ο μηχανικός έξοκλισμός του έργοστασίου εφίσταται εις καλήν κατάστασην.

Εκ τών άνωτέρω τριών τμημάτων τό τμήμα τής όινόσκευματοποιίας δύναται ν' άποδώσῃ άμέσως. Εκ τών λοιπών δύο τμημάτων τό μέν τής κατέργασίας τών ξερωών καρπών δέν είναι σημερον οικονομικώς βιώσιμον έλλείπει έπαρκών έγχαυρών προϊόντων, τό δέ ζυλουργικόν, τό όποιον ειχεν έδρούθῃ από τους Ιταλούς κυρίως διό νά έξυπηρετῇ τό πρώτον, έλλείπει έπαρκούς ζυλείας, ούδύνα πλέον προσριόσιν δύναται νά εκπληρώσῃ σημερον. Τά ύπάρχοντα σημερον έν αύτῷ ζυλουργικά μηχανήματα θά ήτο δυνατόν νά χρησιμοποιηθοῦν, καταλλήλως συμπληρούμενα, παρά του έδρούθησομένου ένδεχομένου έν ρόδῳ έργοστασίου κατασκευής κυρείων.

Και τά δύο ως άνω έργοστάσια άνήκουσι σημερον έξ ολοκλήρου εις τήν κυριότητα του Έλλην. Λημοσίου. Διά τής συνεχιζομένης άκίνησας αύτῶν ή ζημία του Κράτους είναι προφανής. Πρέπει τό συντομότερον νά τεθοῦν εκ νέου εις λειτουργίαν, προς τούτο δέ, κατά τήν γνώμην μου, δύο τρόποι ύπάρχουσι:

α) διά μίσθωσης.

β) δι' έκποίησας όλων τών μηχανικῶν των έγκαταστάσεων.

Διά τήν μίσθωσιν ένδιαφέρονται επί του παρόντος, καθ' ή πληροφορούμαι, ή Ένωσις Γεωργικῶν Συν/σμων Ρόδου διά τά δύο έργοστάσια Ρ Ο Δ Ι Α και Σ Α Ι Φ Β, ή βιομηχανία Άγιακάτοικα και ή βιομηχανία Μαλιτέζος, θά όημιουργήσῃ νέαν περίοδον δραστηριότητος αυτού εκ' άρελείῳ τής οικονομίας τής άωδεκανήσου. Οσον άφορῇ τήν Ένωσιν Γεωγ. Συν/σμων τό θέμα είναι κυβερνητικόν διότι, θά χρειασθῃ όκυσθήποτε σοβαρά χρηματοδότησις τής ένωσης ὡστε νά ουνηθῇ αύτη νά προβῇ εις τήν ανακαίνησιν και συγχρονισμόν τών μηχανικῶν έγκαταστάσεων αλλά και εις τήν όημιουργίαν του άρχικου κεφαλαίου διά τήν κίνησιν του έργοστασίου.-

Η μίσθωσις, κατά τήν γνώμην μου, δέν συμφέρει εις τό Κράτος και διότι ύπάρχει ή πιθανότης νά όρισθῃ άσύμφωνον μίσθωμα, αλλά και διότι, τό σπουδαιότερον, είναι άγνωστον εις ποίαν κατάστασην θά παραδοθῃ τό έργοστάσιον μετά τήν λήξιν τής μίσθωσης. Κατά συνέσειαν τών άνωτέρω ή εκποίησης αύτῶν είναι ή πλέον συμφέρουσα λύσις.

Η εκποίησης δύναται νά γίνει κατ' δύο τρόπους: α) διά τής καταρρολής υπό του άγοραστοῦ άμέσως ολοκλήρου του ποσού πωλήσεως. Τούτο συμφέρει εις τό Κράτος έστω και έν καθορισθῇ